

Terv - díszhintó II. Jakab angol király pápai követe, Earl of Castlemaine számára

Adattár - Rajz- és tervgyűjtemény

Leltári szám:	KRTF 2779.1-3
Alkotó:	Cornely, Andrea (1678 - ?) Ferri, Ciro (1634 - 1689) / tervező Lenardi, Giovanni Battista (1656 - 1704) / rajzolta Leopold, Joseph Friedrich (1668 - 1727) / metsző
Készítés ideje:	17. SZÁZAD VÉGE
Készítés helye:	Augsburg
Jelzés:	Ciro ferri Romae inv. -And. Cor. fecit-Gio. Batta Lenardi del. -Joseph Frid. Leopold exc.
Anyag:	papír
Technika:	rézmetszet
Méretek:	magasság: 17 cm szélesség: 25,5 cm

A Magyar Nemzeti Galériából az Iparművészeti Múzeumba került, hatvannégy tételből álló rézkarc- és rézmetszet-kollekció eredetileg az itáliai származású pozsonyi mérnök, Enea Lanfranconi (1850–1895) gyűjteményének részét képezte. A művek többségét iparművészeti mintalapok, vasrácstervek, díszítménytervek, kályhatervék, könyvkötődíszek, táblaminták alkotják. Közülük kiemelkedik az a két hintó-ábrázolás, amely az Earl of Castlemaine – II. Jakab angol király 1687-ben XI. Ince pápához küldött követe – számára készített járműveket jeleníti meg. A hat lap eredetileg a J. Fr. Leopold (1668-1726) metsző és kiadó által 1700-ban Augsburgban kiadott 14 lapos Ergötzliche Kunst-Schau... so ehemals bey einer Englischen Extra-Ambassade zu Rom zum Vorschein gekommen című kiadványból való (ld. itt). A füzetke az utazáson használt címereket, kocsikat, a lakomákra készült asztaldíszeket ábrázolja, C. Ferri, A. Cornely, P h. M. Camers és mások tervei alapján. Eredetijét Rómában adták ki 1687-ben a követ utazásának alkalmából, címe: Raggvaglio della solemne comparsa, fatta in Roma gli otto di Gennaio 1687 dall'... conte di Castlemaine. (Angol kiadása: 1688.) Az eredeti rajzokat a tervezők vázlatai alapján Lenardi rajzolta, a metszeteket Cornely készítette, míg az augsburgi másolatokat Leopold metszette. A művészek kiléte és szerepe a lap alján teljes szélességben végigvonuló rövidítésekkel oldható fel. Az itt bemutatott három metszet a füzetben szereplő tíz hintó egyikének három nézetét örökíti meg. A hintót elöl két, a bakot tartó triton, az ülés alatt dús tengeri növényekből, óriáskagylóból kinövő szimmetrikus delfinfej-pár és puttó alakja díszíti. Háttul Neptun és Ghea ábrázolása látható, két tritonnal és két, unicornist és oroszlánt pórázon vezető puttóval. Előbbi Neptun háromágú szigonyát, míg a másik az angol király fennhatóságára utaló zárt koronát tartja. Erre figyelmeztet a zordan vicsorgó oroszlán, az angol királyi címerállat és a főfigura koronája is. Kettősük jól szimbolizálja a követ hajó- és kocsijához kapcsolható két elemet: a vizet és a földet, akárcsak Neptun-Poszeidón, aki tengeristeni funkciója előtt a lovak, a lovaglás istene volt.

Irodalom

- Szerk.: Lovag Zsuzsa: *Az Iparművészeti Múzeum. (kézirat).* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - Nr. 323.
- Sturcz János: Új szerzemények 1987-1989 - Adattár. *Ars Decorativa*, 10. (1990). 1990. - 148.

